

OBNOVITELNÁ EVROPA

PROJEKT: VYPNI TO

Anotace:	Žáci navrhnu koncept, který by vylepšil hospodaření školy s elektrickou energií. Vzniknout by měl ve spolupráci nejen mezi studenty, ale i s učiteli. Cílem projektu je odhalit možné plýtvání nebo návrh šetrnějšího řešení. Během vymýšlení projektu si žáci uvědomí, že i oni mohou reálně ovlivnit svět kolem sebe a stávají se vnímavými občany. Zároveň se učí novým dovednostem, jako je projektové plánování.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a příroda, člověk a společnost OV: přírodovědné vzdělávání / biologické a ekologické vzdělávání, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ
Průřezová témata:	ZV a GV: ENV, OSV, VMEGS, VDO (ZŠ) OV: ČŽP, OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, k řešení problémů, sociální a personální, občanské OV: k učení, k řešení problémů, sociální a personální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	14+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none">▪ si uvědomují, že i oni se mohou pokusit změnit své okolí k lepšímu a reálně ovlivnit svět kolem sebe;▪ se učí vnímat své okolí v nové perspektivě, stávají se sebevědomými a vnímavými občany;▪ si osvojují jednotlivé fáze projektového plánování, organizování akcí, vedení projektu, praktickou realizaci nápadů.
Délka:	7–14 dní (přímá práce s žáky 2 vyučovací hodiny + samostatná práce)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ INFORMAČNÍ LIST (obsahuje otázky a odpovědi k filmu)▪ ZADÁNÍ PROJEKTU pro každého žáka▪ PRACOVNÍ LIST pro každého žáka▪ tabule/flipchart▪ psací potřeby
Postup:	PRVNÍ DEN (1 vyučovací hodina)

1. Napíšeme na tabuli slovo ELEKTRINA. Vyzveme žáky, aby říkali, co všechno je napadá, co je ve škole poháněno elektrinou. Sdělíme žákům, že vzápětí uvidíme film, který se bude zabývat ekologickým chováním v domácnosti.
2. Následuje **projekce filmu**.
3. Po projekci provedeme reflexi emocí pomocí metody I.N.S.E.R.T. Žákům rozdáme **PRACOVNÍ LIST**, do kterého zaznamenávají, co ve filmu vnímali pozitivně nebo negativně, co na ně zapůsobilo a jaké otázky je k filmu napadají (může vám v tom pomoci i **INFORMAČNÍ LIST**)
4. Zeptáme se žáků: *Znáte nějaká opatření, kterými lze spotřebovávat energii šetrněji? Používáte některá z nich doma?* Jejich odpovědi zapisujeme na tabuli nebo flipchart. Snažíme se vést žáky ke jmenování opatření, která zmenšují energetický odběr jako takový (např. používání energeticky úspornějších žárovek, automatických spínačů, snižování teploty, pokud se topí elektrinou, šetrné návyky, jako je zhasínání při odchodu z místnosti...), ale i řešení, která se zaměřují na získávání energie z čistějších zdrojů (např. změna u dodavatele energií, solární panely...).
5. V dalším kroku žáky vyzveme, aby vytvořili skupiny po 4 až 5. Můžete je rozdělit vy či je nechat, ať se rozdělí sami. Následně si žáci přečtou **ZADÁNÍ PROJEKTU** a co je jeho cílem. Naleznou v něm i tipy, jak postupovat v plánování projektu. Stanovíme termín, do kterého žáci pošlou své výstupy a kdy proběhne prezentace konceptů projektů (např. týden či dva týdny). Nastavit si můžeme i průběžné informování o tom, jak žáci s tvorbou konceptu pokročili a v případě zádrhelu nebo překážky můžeme žákům pomoci je nasměrovat. Žáky průběžně pozitivně motivujeme a podpoříme jejich nápady.

PO STANOVENÉ DOBĚ

6. Připomeneme si zadaný úkol. Každé skupině dáme 5 minut na prezentaci projektu.
7. Po prezentaci projektů dáme žákům prostor pro dotazy, reakce a připomínky, které doplníme o vlastní reakce. Dále se můžeme ve třídě domluvit, že o projektech budeme hlasovat a 1 až 2 vybrané návrhy budeme jako třída společně realizovat. Mohou to být ale i všechny projekty, není nutné žádný vyřazovat.

Reflexe:

Reflexe probíhá formou sdílení. Vyzveme žáky, aby sdíleli, jak se jim pracovalo, co pro ně byla největší výzva, překážka. V čem se naopak dařilo, čím je úkol bavil a obohatil apod.

Zkušenosti z praxe:

Práce probíhala v malé skupině (v části třetího ročníku), všichni zúčastnění jsou plnoletí a velmi komunikativní. S filmem jsme pracovali poprvé, ale bylo cítit, že se jim projekce líbila. Metoda INSERT rozpoutala dlouhou debatu, vyvstalo mnoho otázek. Došli jsme k přesvědčení, že i malá změna u jednotlivce je důležitá pro celek. Že je nutné o tématu diskutovat a měnit věci na osobní, státní i světové úrovni.

Žáky napadlo, že bude hodně komplikované zajistit bezuhlíkovost hlavně v těžkém průmyslu. Žáci si také uvědomili, že pokud evropské firmy investují miliardy do udržitelnosti, budou těžko konkurovat firmám, které toto udělat zatím nemusí (Indie...). Před aktivitou by bylo vhodné, aby si učitel zjistil něco málo o obnovitelných zdrojích a jaká je spotřeba energie v domácnostech.

Pro účely školy jsme navrhli světla na WC a na chodbách na senzory pohybu a také ověřit, zda neběží přes víkend některé přístroje zbytečně (automaty na jídlo a nápoje).

Lucie Příbylová, SOŠ mediální grafiky a polygrafie Rumburk

OBNOVITELNÁ EVROPA

PRACOVNÍ LIST

Postup:

1. Ke znaménku plus napište, co na filmu vnímáte jako pozitivní.
2. Ke znaménku minus napište, co vnímáte jako negativní.
3. Do pole s vykřičníkem napište, který moment filmu na vás nejsilněji zapůsobil.
4. Do pole s otazníkem napište otázky, které vás k tématu filmu napadají.

+	-
?	!

OBNOVITELNÁ EVROPA

ZADÁNÍ PROJEKTU

Zacházíte ve vaší škole šetrně s elektrickou energií nebo vidíte prostor pro zlepšení? Vymyslete projekt, který se bude věnovat tomuto tématu.

- Projekty by se měly zaměřovat na **šetrnější spotřebu elektřiny**.
- Projekt by měl vzniknout na tzv. **principu bottom-up**, tedy zdola-nahoru. Od studentů nejen pro studenty, ale pro celou školu a její okolí. Vzniknout by měl i vzájemnou spoluprací mezi **žáky, učiteli či vedením školy**.
- **Zaměřte pozornost na spotřebu elektrické energie a možnosti, jak ji spotřebovávat čistěji**. Vaším nápadem se pak mohou inspirovat i další školy.
- Fantazii se meze nekladou, nicméně nápady by měly být reálně proveditelné (od pořádání zajímavých osvětových akcí až k finanční sbírce na potřebné věci apod.).
- Obecný název projektů na škole může nést spojení „**Udržitelný/á + název vaší školy**“.

Cíl projektu:

Vytvoření prezentace, např. v Microsoft PowerPointu, plakátu či video nahrávky, ve které svůj koncept představíte učitelům, spolužákům, případně i vedení školy.

Jak na to:

1. Sestavte si **skupinu** o 4 až 5 žácích (po domluvě s vaším učitelem/kou).
2. Stanovte si **cíl projektu** – Čeho chceme dosáhnout? Do kdy? Jaké mohou být nástrahy a překážky? Co budeme potřebovat?
3. Vymyslete **podnázev** svého projektu.
4. Zamyslete se nad jednotlivými **fázemi projektu** (rešerše informací, plánování, příprava, realizace, propagace, zhodnocení a zpětná vazba) a v týmu si role rozdělte.
5. Důležité je také přemýšlet o tom, **kdo vám může pomoci** (učitelé, spolužáci, přátelé, rodina) a jakým způsobem iniciovat své nápady (např. přes školní parlament).
6. Pokud se neobejdete bez financí, zkuste vymyslet, jak zapojit vedení školy, které by vám mohlo se **zdroji pomoci** (případně vám dát tip na jiné zdroje). Je ale mnoho udržitelných a komunitních projektů, které lze zrealizovat i bez financí a za pomoci přátel a rodiny.
7. Pro úspěšný projekt je důležité **o něm dát vědět**, můžete k tomu využít sociální sítě, nástěnky, školní časopis apod.

Tip:

Ve třídě se můžete domluvit, že o projektech budete hlasovat a ty, které vyhodnotíte jako nejlepší a proveditelné, se pak pokusíte zrealizovat. Mohou to být ale i všechny projekty, není nutné žádný vyřazovat.